

UCHWAŁA Nr 184/VII/2016
Rady Miasta Józefowa
z dnia 17 czerwca 2016 r.

w sprawie uchwalenia programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyczna opieka medyczna nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 j. t.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn.zm.) – Rada Miasta Józefowa uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się program polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyczna opieka medyczna nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

1. Realizator programu zostanie wyłoniony w drodze konkursu ofert.
2. Upoważnia się Burmistrza Miasta Józefowa do przeprowadzenia konkursu ofert.

§ 3

Działania realizowane w ramach programu, o którym mowa w § 1, obejmują uczniów szkół podstawowych i gimnazjum prowadzonych przez Miasto Józefów.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Józefowa.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta Józefowa

Cezary Łukaszewski

Uzasadnienie

Zdaniem własnym gminy, w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, jest opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy. Niniejsze obowiązki wynikają z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 j.t.) oraz z art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 48b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn.zm.).

Rada Miasta Józefowa podejmuje działania zmierzające do polepszenia stanu zdrowia mieszkańców, za cel priorytetowy stawiając sobie zdrowie dzieci i młodzieży. Skala problemów zdrowotnych mieszkańców Józefowa podobna jest do sytuacji ogólnokrajowej. Do najczęstszych problemów zaliczyć należy: niekorzystny styl życia (mała aktywność fizyczna, nieprawidłowy sposób odżywiania, palenie tytoniu, brak umiejętności radzenia sobie ze stresem), nowotwory złośliwe, wady postawy, urazy, choroby układu oddechowego i pokarmowego, choroby zakaźne.

Opierając się na wytycznych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015 oraz mając na uwadze zgłaszane wnioski, Rada Miasta Józefowa podejmuje uchwałę o wprowadzenie w roku 2016 programu polityki zdrowotnej skierowanego do dzieci i młodzieży, wypełniając wymogi ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Przewodniczący Rady Miasta Józefowa

Cezary Łukaszewski

Program polityki zdrowotnej „Profilaktyczna opieka medyczna nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania”

1. Opis problemu i epidemiologia

Uczęszczanie do szkoły obejmuje 2/3 całego wieku rozwojowego człowieka. Jest to okres dynamicznego rozwoju fizycznego i psychospołecznego, w którym ujawnia się lub pogłębia wiele zaburzeń, w tym przede wszystkim: zaburzenia wzroku, słuchu, mowy, układu ruchu, otyłość, problemy okresu dojrzewania, z uwzględnieniem okresu dojrzewania seksualnego. Jest to ponadto okres zwiększonej częstotliwości zachowań ryzykownych dla zdrowia (palenie tytoniu, picie alkoholu, używanie narkotyków, przedwczesna inicjacja seksualna, przemoc), z nielicznymi zachowaniami prozdrowotnymi (m.in. mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w żywieniu). Wszystko to warunkuje zdrowie ludzi w dalszych latach życia i trudno jest potem cokolwiek już zmienić.

Z tego powodu populacja dzieci w wieku szkolnym, obok zapewnienia odpowiednich warunków życia, oddziaływań wychowawczych (w tym edukacji zdrowotnej) wymaga zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej, obejmującej profilaktykę pierwszo-, drugo- i trzeciorzędową oraz promocje zdrowia.

Jak pokazują badania ponad 90% polskich dzieci ma uchybienia zdrowotne. Zauważalnym problemem jest np. otyłość i nadwaga, które w przyszłości mogą być powodem schorzeń cywilizacyjnych, jak m.in. cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroby układu krążenia. Także próchnica zębów jest zmorą wieku rozwojowego. Specjaliści z dziedziny zdrowia publicznego określają obecny stan zdrowia dzieci i młodzieży jako krytyczny.

Według Światowej Organizacji Zdrowia profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami jest wymieniana jako pierwszy element nowoczesnego programu zdrowia w szkole. Powinny na niego składać się: edukacja i promocja zdrowia, sprzyjające zdrowiu środowisko fizyczne i społeczne szkoły, posiłki szkolne, wychowanie fizyczne i rekreacja, poradnictwo oraz wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego. Należy nadmienić, że zdrowie i edukacja są ściśle ze sobą powiązane. Dzieci zdrowe lepiej się uczą, a ludzi o wyższym poziomie wykształcenia charakteryzuje lepszy stan zdrowia. Powszechnie uważa się, że edukacja zdrowotna dzieci

i młodzieży w miejscu ich nauki jest najbardziej skuteczną i opłacalną inwestycją w długofalowym programie poprawy zdrowia społeczeństwa.

Zgodnie z przepisami prawa, profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniem sprawują:

- 1) lekarz POZ sprawujący opiekę zdrowotną nad uczniem na podstawie deklaracji wyboru lekarza POZ - w miejscu określonym umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej;
- 2) pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania albo higienistka szkolna – w znajdującym się na terenie szkoły gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W przypadku braku na terenie szkoły gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej – w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

W związku ze znacznym niedoborem środków, przeznaczonych na opiekę zdrowotną w środowisku nauczania i wychowania przekazywanych w ramach kontraktu z Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, które nie pozwalają na utrzymanie medycyny szkolnej na odpowiednim poziomie (czas pracy pielęgniarki wynikający z możliwości finansowych NFZ, nie pozwala na zapewnienie całotygodniowej opieki nad dziećmi i młodzieżą szkolną), zasadne jest wprowadzenie przez Miasto Józefów programu polityki zdrowotnej prowadzonego we wszystkich szkołach józefowskich, który umożliwiłby zapewnienie takiej opieki. Program jest realizowany po raz kolejny.

2. Populacja podlegająca jednostce samorządu

Józefów położony jest w Środkowej Polsce, w centralnym rejonie województwa mazowieckiego, na północno-zachodnim krańcu powiatu otwockiego. W Józefowie znajdują się dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Olofa Palmego i Szkoła Podstawowa nr 2 im. Romualda Traugutta oraz Gimnazjum Nr 1 im. Łączniczki Armii Krajowej. W Szkole Podstawowej nr 1 uczy się około 640 uczniów, w Szkole Podstawowej nr 2 – ok. 730 uczniów i w Gimnazjum nr 1 – ok. 660 uczniów.

3. Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

W 2004 r. w Polsce rozpoczęto wdrażanie rządowego programu „Profilaktyczna opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania”, który miał na celu zapewnienie wszystkim uczniom równego dostępu do tej opieki oraz poprawę jej jakości. Spodziewanymi efektami Programu powinna być m.in. poprawa dostępności profilaktycznej opieki zdrowotnej poprzez uzupełnienie sieci gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy

przedlekarskiej (gabinetów medycznych) gabinetami lekarskimi w szkołach oraz zapewnienie ich sprawnego funkcjonowania w wyniku wdrożenia standardu liczby uczniów objętych opieką pielęgniarek lub higienistek szkolnych. Program zakończono w 2006 r.

Od roku szkolnego 1992/1993 ze wszystkich typów szkół w Polsce, w ramach „Programu badań statystycznych statystyki publicznej”, zbierane są roczne sprawozdania z realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach (tzw. Sprawozdanie roczne MZ-06). Dane zawarte w formularzach MZ-06 dotyczą wykonania profilaktycznych badań lekarskich, testów przesiewowych oraz profilaktyki fluorkowej u uczniów w wybranych grupach wieku (klasach). Dostarczają one informacji o warunkach funkcjonowania opieki profilaktycznej, w tym o posiadaniu przez szkoły gabinetów medycznych oraz o zatrudnieniu pielęgniarek szkolnych. Według danych ze sprawozdań złożonych za rok szkolny 2012/2013 na terenie województwa mazowieckiego znajdowało się 310 gimnazjów publicznych oraz 405 szkół podstawowych w miastach, do których uczęszczało 276 347 uczniów. Na terenie tych szkół funkcjonowało 663 gabinetów profilaktycznych.

Zgodnie ze sprawozdaniami z pracy gabinetu pielęgniarki medycyny szkolnej za rok 2014 i 2015 w placówkach oświatowych (dane te uwzględniają zarówno świadczenia udzielone w ramach kontraktu z NFZ, jak i w ramach realizowanego programu Gminy Józefów z zakresu medycyny szkolnej), znajdujących się na terenie Miasta Józefowa, wykonano:

Nazwa świadczenia	2014 r.	2015 r.
Liczba wykonanych bilansów zdrowia	712	334
Liczba wykonanych badań przesiewowych w pozostałych rocznikach	2083	3407
Liczba wykonanych i udokumentowanych innych świadczeń profilaktycznych	241	285
Liczba udzielonych świadczeń pomocy doraźnej	6335	5111
Profilaktyka fluorkowa	6061	6029
Razem	15 432	15 166

Aby opieka pielęgniarska w szkołach działała prawidłowo powinna być zapewniona 5 dni w tygodniu po 7,35 godzin dziennie, co daje w sumie 36,75 godzin tygodniowo. Jednak kontrakt na medycynę szkolną zawarty przez SP ZOZ Przychodnia Miejska w Józefowie już od wielu lat nie pozwala na zapewnienie takiej ilości godzin jaką podano powyżej. W dwóch placówkach oświatowych opieka pielęgniarska zapewniona jest przez 26,5 godzin w tygodniu, w trzeciej – 33,5 godz. w tygodniu. Kontrakt z NFZ nie zapewnia opieki lekarskiej w powyższych placówkach. Dlatego Gmina już od wielu lat przekazuje środki finansowe na

realizację programu będącego uzupełnieniem kontraktu z NFZ na świadczenia z zakresu medycyny szkolnej w swoich publicznych placówkach oświatowych. W ten sposób szkoły mają zapewnioną nie tylko całotygodniową opiekę pielęgniarską, ale także raz w tygodniu – opiekę lekarską.

4. Cele programu

a) Cel główny

Zwiększenie dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów józefowskich szkół.

b) Cele szczegółowe

- zwiększenie dostępności do porad lekarza POZ oraz pielęgniarki szkolnej;
- umożliwienie przeprowadzenia obowiązkowych szczepień i bilansów zdrowotnych w miejscu nauczania i wychowania przez wykwalifikowany personel medyczny bez konieczności rejestracji w podmiotach leczniczych;
- udzielenie natychmiastowej profesjonalnej pomocy lekarskiej i przedlekarskiej uczniom w nagłych zdarzeniach lub wypadkach.

5. Adresaci programu

Adresatami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Olofa Palmego, Szkoły Podstawowej nr 2 im. Romualda Traugutta oraz Gimnazjum Nr 1 im. Łączniczek Armii Krajowej w Józefowie. Łączna liczba uczniów wynosi około 2030.

6. Podmiot realizujący program

Program będzie realizowany przez 3 pielęgniarki szkolne oraz 1 lekarza POZ zatrudnionych w podmiocie leczniczym znajdującym się na terenie Miasta Józefowa, który zostanie wyłoniony w drodze konkursu. Dokładne dni i godziny pracy ww. personelu medycznego zostaną określone po zakończonym postępowaniu konkursowym.

7. Realizacja programu

a) Części składowe, etapy i działania organizacyjne

Program będzie realizowany przez świadczeniodawców wyłonionych w ramach konkursu ofert zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Udzielanie świadczeń odbywać

się będzie w gabinetach profilaktyki zdrowotnej znajdujących się na terenie Szkoły Podstawowej Nr 1 i Nr 2 oraz w Gimnazjum Nr 1 w Józefowie.

b) Planowane działania

W ramach programu realizowane będą:

- w przypadku pielęgniarki - świadczenia opieki zdrowotnej, które nie zostały wymienione w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 86). tj. takie, które mają na celu zapewnienie opieki medycznej dzieciom i młodzieży w ich środowisku nauczania i wychowania m.in. udzielenie pomocy przedlekarskiej w przypadkach nagłych zachorowań, urazów i zatruc, realizacja na podstawie zlecenia lekarskiego zabiegów i procedur medycznych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie jego pobytu w szkole, itp. w godzinach nie wymienionych w kontakcie z NFZ w celu zapewnienia całotygodniowej opieki pielęgniarskiej ;

- w przypadku lekarza – świadczenia opieki zdrowotnej, które zostały wymienione ww. Rozporządzeniu będą udzielane w Szkole Podstawowej nr 1 raz w tygodniu po 7 godzin, natomiast w Szkole Podstawowej nr 2 oraz Gimnazjum nr 1 - 7 godzin tygodniowo na przemienne – raz w tygodniu w jednej placówce, w drugim tygodniu – w następnej (taki schemat jest stosowany już od wielu lat, nauczyciele, uczniowie oraz ich rodzice są do niego przyzwyczajeni - nigdy nie było żadnych skarg na takie rozwiązanie).

c) Zasady udzielania świadczeń w ramach programu

Świadczenia, zarówno w przypadku lekarza jak i pielęgniarki, udzielane będą w godzinach obecności uczniów w placówce oświatowej, co ułatwi im korzystanie z programu.

d) Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi

Program przewiduje uzupełnienie świadczeń zdrowotnych dostępnych w ramach NFZ z zastrzeżeniem, że świadczenia zdrowotne będą udzielane w dniach i godzinach poza harmonogramem pracy pielęgniarki szkolnej, określonych w umowie z Mazowieckim Oddziałem Wojewódzkim NFZ.

e) Kompetencje i warunki niezbędne do realizacji programu

Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane tylko przez personel medyczny, posiadający prawo wykonywania zawodu oraz posiadający kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2009 r. Nr 139 poz. 1133). Placówki oświatowe, w których będzie realizowany program powinny posiadać opinię

Państwowej Inspekcji Sanitarnej potwierdzająca, że pomieszczenia w których realizowany będzie program są dopuszczone pod względem sanitarnym – w szczególności spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakimi powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz. 739).

8. Oczekiwane efekty

Wyrównanie dostępności pielęgniarki i lekarza w miejscu nauczania i wychowania do profilaktycznych świadczeń zdrowotnych.

9. Koszty realizacji

a. Koszty jednostkowe

- Planowany jest koszt pracy pielęgniarki w wysokości 1,5 zł / mc – jest to stawka kapitacyjna za dziecko na świadczenie medycyny szkolnej.
- Koszt pracy lekarza POZ planowany jest w wysokości około 1 zł /mc - jest to stawka kapitacyjna za dziecko na świadczenie medycyny szkolnej.

b. Planowane koszty całkowite

Środki na realizację programu zostały zabezpieczone w budżecie Gminy Józefów na rok 2016 w kwocie 60 000 zł. Jednakże ze względu na konieczność uzyskania opinii AOTMiT, program najprawdopodobniej zostanie rozpoczęty we wrześniu 2016 r. Stąd szacuje się, że kwota w 2016 r. na realizację niniejszego programu będzie wahać się w granicach około 30 500 zł.

c. Źródła finansowania, partnerstwo

Program zostanie w całości zrealizowany ze środków pochodzących z budżetu Gminy.

10. Monitorowanie i ewaluacja

Wartością programu będzie przede wszystkim uzupełnienie pracy pielęgniarki szkolnej do pięciu dni w tygodniu 7,5 godziny dziennie oraz zapewnienia opieki lekarskiej raz w tygodniu, co przyczyni się do zapewnienia ciągłej opieki medycznej i pełnej dostępności do opieki medycznej w miejscu nauczania i wychowania w placówkach oświatowych z terenu Miasta Józefowa.

Oceną efektywności, realizowanego programu, będzie przekładane miesięczne sprawozdanie (załącznik nr 1), które pozwoli na dokonanie dokładnej analizy zasadności jego wdrożenia.

11. Czas trwania Programu

Program będzie realizowany 01.09.2016 r. do 23.12.2016 r., czyli przez 3,5 miesiąca kalendarzowego. Od 2017 r. Gmina ma zamiar realizować program od stycznia, przez 10 miesięcy, z pominięciem miesięcy wakacyjnych tj. lipca i sierpnia, kiedy placówki oświatowe są nieczynne.

12. Piśmiennictwo:

- 1) www.mz.gov.pl,
- 2) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2009 r. Nr 139, poz. 1133).
- 3) <http://stat.gov.pl/>

Załącznik nr 1

Sprawozdanie z realizacji programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyczna opieka medyczna nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania”

Lp	Nazwa szkoły	Ilość świadczeń	Ilość uczniów	Podpis dyrektora placówki oświatowej	Uwagi
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Przewodniczący Rady Miasta Józefowa
Cezary Łukaszewski